

HÁROM MUNKASZOLGÁLATOM TÖRTÉNETE

- 1.) 1940-ben, Erdélyben
Korányi György visszaemlékezése

- 2.) A váci, 109/8 számú táborig (zsidó) munkásszázad története
Korányi György és Perjés Sándor visszaemlékezése

- 3.) Német megszállás alatti munkaszolgálat a Felszabadulásig
Korányi György visszaemlékezése

BUDAPEST

2001

Másnap kivezettek bennünket a falun kívülre. A névleges szakaszparancsnokok szépen dekoráltak, I. világháborús zsidó főhadnagyok voltak, akik egyenruhában teljesítettek szolgálatot, és akiket azzal aláztak meg, hogy csak lézengtek mellettünk, mert a tényleges kerettagok veterán, I. világháborús őrzetők és tizedesek parancsnokoltak.

Kiderült, hogy feladatunk az ú.n. Károly-erődvonala bontása volt. Ez az erődvonala egymástól 100-150 méterre épített betonbunkerekből állt, amelyek kilövönnyílásai Magyarország felé néztek.

A bunkerek előtt betonvas oszlopokra fűzött, 3 soros szögesdrót-kerítés terült el 3 sorban.

A munkavezetők budapesti, BEM téri utászok voltak. Az utászok parancsnoka egy fiatal, mocskos szájú, K nevű hadnagy volt. Fehér lovon vágatott a munkahelyek között és állandóan, habzó szájjal zsidózott. A saját beosztottaival is lenézően bánt, azok is utálták.

Megkezdődött a munka. A bajtársak egy része a szögesdrótot bontotta le és motolákra tekerte fel. Mi, a többiek a földet és a sziklát takarítottuk le a bunkerek tetejéről. Az utászok gyártották az elől-hátul fogantyúkkal ellátott horddeszkákat, melyekkel a földet és a szikladarabokat szállítottuk el.

KEVE bemutatót is rendezett, hogyan végezzük a további munkákat. Összegyűjtötte a mi bunkerunknál a századot. Két utászt szembeállított egymással, és azok ide-oda mozgatással a betonvasat tartó betonkölöncöt meglazították a földben, és aztán egyesült erővel kiemelték a földből. Utasította az egyik utászt, B. Bélát, – aki szerencsémre a mi bunkerunknál vezette a munkát – hogy mutassa meg, hogyan kell a betonkölöncöt szétverni, és szabaddá tenni a betonvasat, amelyet külön kellett raknunk további hasznosítás céljából. (Mint kiderült, B. B. szállítómunkás volt annál a cégnél, amely naponta szállított feladást céljából árut a vasútra, és jól ismerte apámat.)

B. B. elővett egy 10 kg-os, hosszúnyelű kalapácsot, kettőt-hármat rávert a betonkölöncre, a vas mentén elrepedt a beton és a vas kiszabadult. „Na, zsidók! – szökt K hadnagy, - nem akarja valamelyikük megpróbálni?” „Én megpróbálom” – szökt az egyik alacsony, potrohos, hosszú ősz-szakálú lódenkabátos bajtárs, és a betonkölöncöt úgy helyezte el, hogy a kölcenben meghajlított betonvas közel legyen a beton széléhez, majd rásuhantott egy nagyot, és a beton az első ütésre elhasadt.

„Na, – mondta K hadnagy, aki nem hitt a szemének, – micsoda maga civilben?” „Hadnagy úr, aláztatosan jelentem: tollkereskedő vagyok.” K érezte, hogy csúfosan leégett, elvörösödött, sarkantyúba kapta a lovát és elvágatott. Hatalmas röhögés tört ki, az utászoknak is tetszett a dolog. Utólag derült ki, hogy a bajtárs az MTE-ben tornászott fiatal kora óta, a tollkereskedéshez semmi köze, de viccnek jó volt. Hamarosan felfedeztük, hogy a betontömbök gyorsabban és különösebb erőfeszítés nélkül kiemelhetők, ha a

Első (erdélyi) munkaszolgálatom története 1940-ben

1939-ben másodszor is bevonultam a Felvidékre, mint karpaszományos őrmester, szakaszparancsnok. Novemberben leszereltem. Leszerelés után levelet kaptam az illetékes hadkiegészítő parancsnokságtól, amelyben a következő rangomban ábrázoló képet kértek az előléptetéskor kiállítandó tiszti igazolványhoz. Átalakítottam a zubbonyomat, és a kért képet elküldtem. Rövidesen megjelent a zsidók rangfosztásáról és a munkaszolgálatról szóló rendelet.

1940 közepén kaptam egy behívót, amely Korányi György, karp. őrmesternek volt címezve. Ejha, mondtam magamnak, úgy látszik a levest nem eszik olyan forróan, ahogy főzik.

A megadott napon teljes őrmesteri díszben megjelentem a péceli (tréfásan Z am Pé-nek neveztük) Kieg. Parancsnokság előtt, ahol már kb. 50 karp. őrmester és 5-6 zászlós gyülekezett.

Kijött egy tábori egyenruhába öltözött, alacsony, köpcös karp. őrmester, előírászerűen lejelentkezett az egyik, elől álló zászlósnál, és kérte a behívóját, majd visszament az irodába. Kisvártatva megjelent és tájékozva ordította: „Pizkos, bűdös zsidók, hogy merészeltek egyenruhában megjelenni. Magukat megfosztották a rangjuktól. Most hazautaznak, és holnap reggel civil ruhában, hátizsákkal jelentkeznek ugyanitt. Jobbra át! Oszolj!”

Letörtén hazautaztunk, és másnap újra ott álltunk a gyülekezőhelyen, bakkancsban és hátizsákkal. Szakaszokba osztottak bennünket, és egy-egy veterán (I. világháborús) tiszt vezetésével a körletünkbe vonultunk.

Másnap különféle munkahelyekre vezettek bennünket. Mi az isaszegi „HŐSŐK LIGETÉ”-be kerültünk. Gereblyéket nyomtak a kezünkbe, és az avart kellett összegereblyéznünk. Ezt a nagy szellemi megerőltetést igénylő munkát kb. negyedóra alatt sikerült teljesítenünk. Tilos volt megállni és pihenni, tehát az összegereblyézett hullott faleveleket újra szétterítettük, és ezt késő délutánig számtalanszor megismételtük.

Komoly kárt okoztunk a fűben. Ezt a lélekemelő munkát még néhány napig végeztették velünk. Szerencsére néhány napon belül vagonba raktak minket és másnap Erdélyben, Szamosveresmarton kirakodtunk. Ez egy koszos kis falu volt. Szakaszomat egy magas, huzatos fapajtában szállásolták el. Annyira hideg volt, hogy H I bajtársam, a neves műépítész tüdőgyulladást kapott, és csak erős szervezetének és a gondos orvosi ellátásnak köszönhető, hogy hamarosan meggyógyult.